



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu

Monitoring zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w mieście Nowym Sączu w 2016 roku

Nowy Sącz, kwiecień 2017r.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	9
3. Analiza osób bezrobotnych, wskaźników obliczeniowych oraz ofert pracy według elementarnych grup zawodów	11
4. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	18
5. Analiza rynku edukacyjnego	23
6. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	30
7. Prognoza lokalnego rynku pracy na rok 2017	37
8. Podsumowanie	41
9. Informacja sygnałna	42

1. Wstęp

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu w zakresie prowadzenia polityki rynku pracy zgodnie z zapisem ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz. 645).

W roku 2015 została wprowadzona „*Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”. Metodologię tą opracował Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych z Łodzi na zlecenie Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju i Zasobów Ludzkich¹. Metodologia ta podczas opracowywania raportu za rok ubiegły wykazała pewne mankamenty, mające wpływ na ukazanie rzeczywistego obrazu lokalnego rynku pracy, jednak mimo zgłoszonych przez Sądecki Urząd pracy (SUP) uwag pozostała niezmieniona i stanowiła podstawę do opracowania niniejszego opracowania.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Celem prowadzenia **monitoringu zawodów deficytowych** jest przede wszystkim:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,

¹ „Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, www.instytut.inse.pl/monitoring/Metodologia.pdf

- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Metodologia prowadzenia monitoringu określa podstawowe pojęcia, mierniki oraz wzory występujące w opracowaniu.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się poprzez łączone zastosowanie trzech wskaźników:

- dostępności ofert pracy,
- długotrwałego bezrobocia,
- płynności bezrobotnych.

Tab. 1 Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych – wskaźniki do monitoringu.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me^2$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Nowe założenia powodują, że tylko nieznaczna część zawodów (ok. 10 - 15%) przynależy do zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych. Pozostałe zawody mają status nieokreślony. Do 2014r. stosowany był tylko jeden wskaźnik – intensywności nadwyżki do deficytu (*liczony jako iloraz liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w danym zawodzie, w badanym okresie i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie*), a każdy z zawodów przypisany był do jednej z trzech wyżej wymienionych grup.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145).

Podstawowym źródłem informacji odnośnie osób bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy

² **Me** - Mediana (wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% wartość większą).

pracy. W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dwa nowe źródła danych tj. badanie ofert pracy publikowanych w Internecie (realizowane przez WUP) oraz prowadzone przez PUP badanie ankietowe lokalnych pracodawców. Dodatkowo na poziomie lokalnym wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych.

Poniżej zostaną opisane definicje stosowanych w monitoringu wskaźników:

1) Wskaźnik dostępności ofert pracy

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

gdzie:

$\bar{B}_t^k$ - to średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

$\bar{O}_t^k$ - to średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t.

Wskaźnik liczony jest jako iloraz średniomiesięcznej liczby osób bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w urzędzie pracy i Internecie w danej grupie zawodów w badanym okresie.

Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność ofert jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k. Wskaźnik przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Wskaźnik = 0 – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

Wskaźnik < 1 – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Wskaźnik > 1 – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.

2) Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie:

DB_t^k - to liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.

B_t^k - to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.

Wartość miernika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość miernika tym więcej długotrwale bezrobotnych w danej grupie elementarnej zawodów. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).

3) Wskaźnik płynności bezrobotnych

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie:

OB_t^k - to odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

NB_t^k - to napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik < 1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik = 1 – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

Wskaźnik > 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zero.

Począwszy od 2015r. w ramach monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie dostępne są informacje sygnałne za I i II półrocze danego roku, które zawierają listy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie z systemu Syriusz, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie www.mz.praca.gov.pl. Dodatkowo przygotowywane są raporty roczne, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Terminy publikowania informacji sygnałnych:

- koniec sierpnia – informacja sygnałna za I półrocze danego roku kalendarzowego,
- koniec lutego – informacja sygnałna za II półrocze minionego roku kalendarzowego.

Terminy publikowania raportów rocznych:

- marzec – raporty powiatowe,
- czerwiec – raporty wojewódzkie oraz raport krajowy.

2. Analiza lokalnego rynku pracy

Sądecki Urząd Pracy obejmuje swoim działaniem wyłącznie teren miasta Nowego Sącza. Według danych GUS na dzień 31.12.2015 r. liczba mieszkańców miasta wynosiła 83 903, z czego 52 066 stanowiły osoby w wieku produkcyjnym.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2016 roku wynosiła **6,3%** i była niższa od stopy w województwie małopolskim (6,7%) oraz w kraju (8,3%). W końcu badanego roku w SUP zarejestrowanych było ogółem **2877 osób bezrobotnych**, w porównaniu do danych z końca grudnia 2015r. liczba bezrobotnych **zmniejszyła się o 586 osób**. W trakcie 2016 roku w SUP **zarejestrowano 5053** osoby bezrobotne, a **wyrejestrowano 5639**. Większość rejestrujących się w 2016 roku stanowiły osoby poprzednio pracujące (87,2%), ale nadal wysoki, bo 12,8% udział, stanowiły osoby dotychczas niepracujące. Należy zauważyć, że wysoki udział w strukturze osób, które zarejestrowały się w omawianym okresie zajmują osoby do 30. roku życia (45%) oraz długotrwale bezrobotni (30,2%).

W strukturze osób zarejestrowanych w 2016 roku utrzymał się wysoki udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Charakterystycznym jest również to, że znaczna część osób należała do kilku kategorii równocześnie np. oprócz tego, że była osobą powyżej 50 roku życia, to jednocześnie osobą długotrwale bezrobotną, niepełnosprawną czy korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej.

Tab. 2 Kształtowanie się liczby wybranych grup bezrobotnych w okresie od grudnia 2014r. do grudnia 2016r.

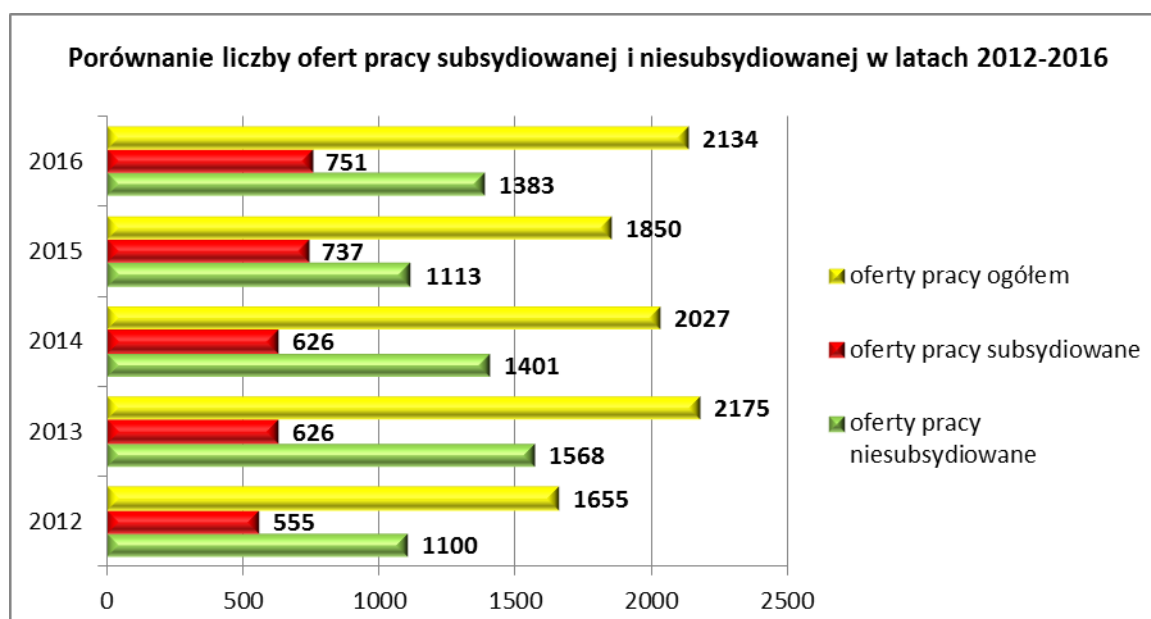
Stan na dzień:	Długotrwale bezrobotni	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	Niepełnosprawni	Ogółem
31.12.2014	2245	*	940	*	*	346	3987
	56,3 %	*	23,6 %	*	*	8,7 %	
31.12.2015	1816	1050	902	698	4	295	3463
	52,4 %	30,3%	26,0 %	20,2%	0,1%	8,5 %	
31.12.2016	1510	761	788	640	5	243	2877
	52,5%	26,5%	27,4%	22,2%	0,2	8,4%	

Najliczniejszą grupę osób w strukturze bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Ich udział wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wynosił 52,5% i uległ nieznacznemu zwiększeniu (o 0,1 pkt proc) w stosunku do poprzedniego roku przy jednoczesnym spadku liczby osób z tej grupy o 306. Spadek liczby osób w tej kategorii jest bardzo istotny z uwagi na to, że długotrwale bezrobocie jest zjawiskiem bardzo negatywnym, stwarzającym zagrożenie wykluczenia społecznego.

W stosunku do poprzedniego roku w strukturze bezrobotnych nastąpił spadek osób powyżej 50 roku życia (o 114 osób) przy jednoczesnym wzroście ich udziału (o 1,4 pkt proc.). Taka tendencja utrzymuje się już od dłuższego czasu. Równocześnie odnotowano spadek udziału osób do 30 roku życia o 3,8 pkt proc. (tj. o 289 osób) oraz osób niepełnosprawnych o 0,1 pkt proc. (tj. o 52 osoby). Z danych wynika, że co 12 osoba bezrobotna legitymowała się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

W odniesieniu do liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych należy również przeanalizować **ilość zgłoszonych wolnych miejsc pracy**. W 2016 roku SUP dysponował 2134 ofertami pracy, było to o 284 oferty więcej niż w 2015 roku i 107 więcej niż w 2014 roku. Oferty pracy niesubsydiowanej stanowiły 64,8% ogółu ofert pracy, a ich liczba w porównaniu do roku 2015 zwiększyła się o 270 ofert. W 2016 roku zwiększyła się również o 14 liczba ofert pracy subsydiowanej. W 2016 roku w mieście Nowym Sączu nie była prowadzona żadna większa inwestycja gospodarcza, powodująca pojawienie się jednorazowego wzrostu miejsc pracy. Zaistniały w bieżącym roku wzrost należy określić jako stopniowy i odczytywać pozytywnie.

Tab. 3 Porównanie liczby ofert realizowanych przez SUP w latach 2012 -2016.



W 2016 roku zatrudnienie podjęło łącznie 3281 osób bezrobotnych zarejestrowanych w SUP. Spośród tej liczby 1464 osoby bezrobotne zostały zatrudnione za pośrednictwem urzędu. Tym samym udział urzędu w ogólnej liczbie podjęć pracy wyniósł 44,6%. W stosunku do danych z 2015r. liczba podjęć pracy ogółem za pośrednictwem urzędu wzrosła o 118 osób.

3. Analiza osób bezrobotnych, wskaźników obliczeniowych oraz ofert pracy według elementarnych grup zawodów.

Dokonując analizy osób bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według elementarnych grup zawodów na wstępie należy wskazać na źródło informacji o strukturze bezrobotnych oraz wolnych miejscach pracy. Były to dane zamieszczone w ogólnopolskim serwisie internetowym www.mz.praca.gov.pl. Do przygotowania zamieszczonych tam zestawień posłużyły dane wygenerowane z systemu Syriusz oraz przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie dane o liczbie ofert pracy zamieszczanych w Internecie³

³ Badaniem objęte są oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Dane z każdego poniedziałku i środy kwietnia oraz października danego roku gromadzone są w ogólnopolskim systemie WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia automatycznie uogólniane są dla I i II półrocza danego roku.

Analiza liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w SUP

Do analizy posłużyły dwie tabele zawierające dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych elementarnych grupach zawodów w końcu badanego okresu, czyli 31.12.2016 roku oraz tabela napływu osób bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodowych w trakcie 2016 roku.

Tab. 4 Grupy zawodów, w których zarejestrowana była największa liczba bezrobotnych na koniec 2016r.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na koniec 2016 roku
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	252
5120	Kucharze	103
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	91
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	86
3115	Technicy mechanicy	65
7112	Murarze i pokrewni	64
5141	Fryzjerzy	63
4110	Pracownicy obsługi biurowej	54
7222	Ślusarze i pokrewni	52
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	52
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	48
3112	Technicy budownictwa	48
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	42
7412	Elektromechanicy i elektrycy	41
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	39
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	36
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	36
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	35
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	34
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	34

Tab. 5 Grupy zawodów, w których liczba rejestrujących się bezrobotnych (napływ) w trakcie 2016 roku była największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ) w badanym okresie
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	340
5120	Kucharze	203
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	149
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	122
3115	Technicy mechanicy	99
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	95
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	93

2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	92
7112	Murarze i pokrewni	91
7222	Ślusarze i pokrewni	84
7412	Elektromechanicy i elektrycy	80
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	76
5141	Fryzjerzy	75
3112	Technicy budownictwa	72
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	72
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	61
2631	Ekonomiści	60
4110	Pracownicy obsługi biurowej	59
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	59
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	57

Analizując dane dotyczące liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w końcu 2016 roku jak również napływu bezrobotnych w ciągu badanego okresu można zauważyć, że w obu zestawieniach na pierwszym miejscu znalazła się elementarna grupa zawodowa *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*. Powyżej 100 osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu badanego okresu znalazło się ponadto w jednej jeszcze grupie zawodowej – *kucharze*. W dalszej kolejności zestawienia znalazły się grupy zawodowe *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych* oraz *mechanicy pojazdów samochodowych*.

Analiza podstawowych wskaźników badania

Wskaźnik dostępności ofert

W tabelach poniżej przedstawiono elementarne grupy zawodów, w których wystąpił najwyższy oraz najniższy wskaźnik dostępności ofert. Wartość wskaźnika informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność oferty była niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w danej grupie zawodów.

Tab. 6 Elementarne grupy zawodów o najwyższym wskaźniku dostępności ofert w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	wartość wskaźnika
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	431,67
2631	Ekonomiści	404
3115	Technicy mechanicy	391
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	166
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	105,6
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	97
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	96,29
2635	Specjaliści do spraw społecznych	87,5
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	81
3112	Technicy budownictwa	78,56
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	70
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	70
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	59,2
2651	Artyści plastycy	59
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	50,3
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	45,33
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	40
9121	Praczk	39
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	36,42
3113	Technicy elektrycy	36

Tab. 7 Elementarne grupy zawodów o najniższym wskaźniku dostępności ofert. W tabeli nie uwzględniono grup zawodów, dla których wartość wskaźnika wyniosła 0.

Kod	Elementarne grupy zawodów	wartość wskaźnika
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0,05
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,06
4412	Listonosze i pokrewni	0,14
9334	Układacze towarów na półkach	0,15
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0,2
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,2
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	0,21
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,23
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0,25
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,25
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,25
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,31
4321	Magazynierzy i pokrewni	0,35
7534	Tapicerzy i pokrewni	0,38
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,39
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,43
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,46
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,5
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5

Najwyższa wartość wskaźnika, a co za tym idzie niska dostępność ofert pracy dotyczyła przede wszystkim grup zawodów takich jak: *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych* (431,67), *ekonomiści* (404), *technicy mechanicy* (391), *nauczyciele szkół podstawowych* (166) oraz *pozostałe grupy z tabeli 6*.

Odwrotna sytuacja miała miejsce w przypadku elementarnych grup zawodowych takich jak np. *operatorzy maszyn do szycia* (0,05), *pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food* (0,06), *listonosze i pokrewni* (0,14), oraz *pozostałe grupy z tabeli 7*. Dla osób bezrobotnych reprezentujących te grupy zawodów dostępność ofert była najwyższa.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Im większa wartość miernika tym więcej było długotrwale bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Miernik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Tab. 8 Grupy zawodów, dla których odnotowano najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia w 2016r. (z wyłączeniem grup zawodowych, gdzie wskaźnik osiągnął wynik max.)

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnik długotrwałego bezrobocia
5153	Gospodarze budynków	89,47
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	87,5
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	85,71
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	81,82
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	80
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	80
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	75
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	75
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	75
2413	Analitycy finansowi	71,43
5142	Kosmetyczki i pokrewni	71,43
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	67,74
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	66,67
2151	Inżynierowie elektrycy	66,67
2166	Projektanci grafiki i multimedii	66,67

W 2016 roku najwyższą wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia osiągnięta została w elementarnej grupie zawodów *gospodarze budynków*, gdzie wyniosła 89,47%. Wartość wskaźnika ponad 80% osób bezrobotnych długotrwale odnotowano ponadto w przypadku kilku innych elementarnych grup zawodów tj. *nauczyciele szkół podstawowych, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej, betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni*.

Wskaźnik płynności bezrobotnych

Wartość tego wskaźnika ukazuje kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Przyjmuje się, że wartość wskaźnika < 1 oznacza, że napływ przewyższa odpływ, co przekłada się na wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Jeśli wskaźnik $= 1$, to odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w analizowanej grupie zawodów nie ulega zmianie. Wartość wskaźnika > 1 wskazuje, że odpływ przewyższa napływ, co przekłada się na spadek bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów.

Tab. 9 Grupy zawodów, w których wartość wskaźnika płynności bezrobotnych 2016r. była najniższa (nie uwzględniono wyników rzędu 0, oznaczających braku napływu).

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnika płynności bezrobotnych
7534	Tapicerzy i pokrewni	0,2
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0,25
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0,33
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4
2153	Inżynierowie telekomunikacji	0,5
2162	Architekci krajobrazu	0,5
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0,5
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0,5
3240	Technicy weterynarii	0,5
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,5
3514	Technicy sieci internetowych	0,5
4412	Listonosze i pokrewni	0,5
5152	Pracownicy usług domowych	0,5
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0,5
7116	Robotnicy budowy dróg	0,5
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,5
9121	Pracznicy ręczne i prasowacze	0,5
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	0,57
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	0,6
5132	Barmani	0,61

Tab. 10 Grupy zawodów, w których wartość wskaźnika płynności bezrobotnych w 2016r. była najwyższa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnika płynności bezrobotnych
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	7,00
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	3,00
3421	Sportowcy i dżokeje	3,00
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,67
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,50
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	2,50
7536	Obuwnicy i pokrewni	2,33
3322	Przedstawiciele handlowi	2,11
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	2,00
2111	Fizycy i astronomowie	2,00
2310	Nauczyciele akademicy	2,00
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	2,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	2,00
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	2,00
3118	Kreślarze	2,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	2,00
3323	Zaopatrzeniowcy	2,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	2,00
5165	Instruktorzy nauki jazdy	2,00
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	2,00
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	2,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
7121	Dekarze	2,00

W 2016 roku najniższa płynność osób bezrobotnych dotyczyła elementarnych grup zawodowych takich jak: *tapicerzy i pokrewni* (0,2), *posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy* (0,25), *kierownicy do spraw budownictwa* (0,33).

Największa płynność, a co za tym idzie spadek bezrobotnych wystąpił w grupach takich jak m.in. *maszyniści kotłów parowych i pokrewni* (7,00), *specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych* (3,00), *sportowcy i dżokeje* (3,00), *szwaczki oraz hafciarki i pokrewni* (2,67).

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

4.1. Zawody deficytowe i maksymalnie deficytowe

Nowa metodologia prowadzonych badań zmieniła sposób definiowania **zawodów deficytowych**. Na potrzeby opracowania rankingu zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Są to zawody, na które istnieje na rynku pracy **wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie**. Żeby dany zawód zakwalifikować do deficytu muszą zostać spełnione wszystkie trzy warunki.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	WPB_t^k lub brak wartości

Metodologia wprowadza również **zawody maksymalnie deficytowe**. Są to zawody, w których nie odnotowano bezrobotnych czyli wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi 0. W mieście Nowym Sączu w 2016 roku odnotowano 12 elementarnych grup zawodów deficytowych oraz 3 elementarne grupy zawodów maksymalnie deficytowych.

Dane te przedstawiają dwie poniższe tabele.

Tab. 11 Tabela elementarnych grup zawodów deficytowych w mieście Nowym Sączu w 2016 roku.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8153	Operatorzy maszyn do szycia	1,25	24,50	0,05	0,00	1,50	33,33	13,33
9334	Układacze towarów na półkach	3,00	19,83	0,15	0,00	1,10	0,00	0,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0,17	0,83	0,20			90,00	60,00
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,17	0,83	0,20		1,00	50,00	50,00
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	4,42	17,92	0,25	0,00	1,08	0,93	0,93

1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0,08	0,33	0,25		1,00	0,00	0,00
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	7,67	25,00	0,31	50,00	1,25	0,00	0,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,25	5,75	0,39	0,00	2,50	30,43	18,84
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50	1,17	0,43	0,00	1,00	35,71	0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2,25	4,92	0,46	0,00	1,67	3,39	0,00
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,67	7,17	0,51	0,00	1,00	59,68	19,35
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	1,25	1,83	0,68	0,00	1,00	95,45	95,45

B_t^k - średniomiesięczna liczba bezrobotnych

O_t^k - średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy

B/O_t^k - wskaźnik dostępności oferty pracy

WDB_t^k - wskaźnik długotrwałego bezrobocia

WPB_t^k - wskaźnik płynności bezrobotnych

Tab. 12 Tabela elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w mieście Nowym Sączu w 2016r.

MAKSYMALNY DEFICYT				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	1		0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0	60,00	20,00
3342	Sekretarze prawni	0	50,00	50,00

4.2. Zawody zrównoważone

Do zawodów zrównoważonych zalicza się takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości

W mieście Nowym Sączu w 2016 roku odnotowano **4 elementarne grupy zawodów zrównoważonych**.

Tab. 13 Tabela elementarnych grup zawodów zrównoważonych w mieście Nowym Sączu w 2016 roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	3,75	3,83	0,98	61,76	32,35
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,17	0,17	1,00	0,00	0,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	0,17	0,17	1,00	100,00	100,00
7125	Szklarze	3,67	3,50	1,05	9,52	2,38

4.3. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe według metodologii prowadzonych badań to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwałe bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

zawody	wskaźnik dostępności oferty pracy B/O_t^k	wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB_t^k	wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Metodologia wprowadza również **zawody maksymalnie nadwyżkowe**, czyli takie dla których nie było żadnych ofert pracy. W takim przypadku wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

W mieście Nowym Sączu w 2016 roku odnotowano 4 elementarne grupy zawodów nadwyżkowych oraz 3 elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych.

Tab. 14 Tabela elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w mieście Nowym Sączu w 2016 roku.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	B_t^k	O_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9121	Pracznicy ręczne i prasowacze	3,25	0,08	39,00	75,00	0,50	0,00	0,00
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	0,33	0,08	4,00	57,14	0,67	33,33	0,00
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	22,42	5,92	3,79	63,64	0,94	19,72	4,23
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1,00	0,33	3,00	100,00	0,00	0,00	0,00

Tab. 15 Tabela elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w mieście Nowym Sączu w 2016r.

MAKSYMALNA NADWYŻKA		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	10
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	1
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	1

Analizując poszczególne elementarne grupy zawodów przypisane do nadwyżki, deficytu lub równowagi na lokalnym rynku pracy można zauważyć, że nowa metodologia mimo większego uszczegółowienia prowadzonych badań nie pokrywa się z wnioskami wynikającymi z obserwacji rynku pracy.

Niektóre z zawodów, wedle przyjętej metodologii, zakwalifikowane zostały jako deficytowe (dotyczy to przede wszystkim zawodów do wykonywania których nie są wymagane szczególne uprawnienia i kwalifikacje jak np. *pracownicy wykonujący dorywcze*

prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, układacze towarów na półkach), należy jednak zauważyć, że prace takie mogą wykonywać i często podejmują osoby bez specjalistycznego przygotowania, deklarujące chęci do pracy. W zawodach takich nie są kształceni uczniowie, a nawet nie odbywają się kursy specjalistyczne. Zestawianie ich w kategoriach deficytu lub maksymalnego deficytu na lokalnym rynku pracy nie wydaje się w pełni zasadne.

Wartym odnotowania jest również fakt, że w tabeli brakuje zawodów, w których deficyty zgłaszają pracodawcy np. poprzez liczbę niezrealizowanych miejsc pracy lub badanie kwestionariuszowe. Spora grupa zawodów, których obecność na lokalnym rynku pracy jest wyraźnie zauważalna i występuje na nie faktyczne zapotrzebowanie lub jest obserwowany nadmiar pracowników wedle przyjętej metodologii posiada status nieokreślony i nie została uwzględniana w badaniu.

5. Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego w świetle metodologii monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzona w celu określenia czy:

- przyszli absolwenci badanych szkół zwiększą nadwyżkę w danej elementarnej grupie zawodów?
- deficyt występujący w zawodzie zostanie uzupełniony przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz uczelni wyższych?
- uzasadnione jest przeprowadzenie szkoleń dla bezrobotnych w zakresie kwalifikacji warunkujących zatrudnienie z badanym zawodzie?

Metodologia w tym zakresie wprowadza dwa mierniki: **wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów** - służący do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy oraz **wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych** - wskazujący jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów bądź w danym kierunku kształcenia. **Należy zauważyć, że wskaźniki te mogą mieć skuteczne zastosowanie, gdy uczniowie, absolwenci oraz szkoły kształcenia należą do tego samego powiatu, a wszelkie dane monitorujące służą do wykorzystania dla jednego urzędu pracy.** W przypadku miasta Nowego Sącza dane zostają mocno zniekształcone z uwagi na fakt, że uczniowie oraz absolwenci nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych są w dużej mierze mieszkańcami powiatu nowosądeckiego, którzy po zakończeniu edukacji rejestrują się w PUP dla Powiatu Nowosądeckiego. W mniejszym stopniu, ale obserwuje się również kierunek odwrotny, czyli mieszkańcy Nowego Sącza uczą się na terenie powiatu nowosądeckiego, co także przekłada się na dalsze zniekształcenie wyników badań. **Z uwagi na powyższe należy zauważyć, że w świetle obowiązującej metodologii dane dotyczące analizy rynku edukacyjnego nie będą odzwierciedlać rzeczywistej sytuacji na lokalnym rynku pracy.**

Wedle otrzymanych do analizy danych w 2016 roku na terenie miasta Nowego Sącza szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 3367 osób. W liczbie tej zawarte są dane zarówno mieszkańców samego miasta jak również okolicznych powiatów. Bliższymi danymi w tym zakresie urząd nie dysponuje. Najwięcej uczniów w badanym roku ukończyło licea ogólnokształcące – 1550 osób oraz technika – 820 absolwentów. W końcu okresu

sprawozdawczego w ewidencji SUP pozostawało 68 bezrobotnych absolwentów z wykształceniem ponadgimnazjalnym, wśród których największą grupę stanowili absolwenci zasadniczych szkół zawodowych – 28, oraz osoby po liceum ogólnokształcącym – 22.

Tab. 16 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	468	228	28	12,28%
szkoła przysposabiająca do pracy	8		0	
technikum	820	468	9	1,92%
liceum ogólnokształcące	1550		22	1,42%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	521	316	9	2,85%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W rozbiciu absolwentów na elementarne grupy zawodów największą liczbę stanowiły osoby odpowiadające grupie zawodów *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych* – 91 absolwentów oraz *technicy elektronicy i pokrewni* – 86. W przypadku obu tych grup mimo liczego grona absolwentów żaden nie pozostawał w ewidencji urzędu w końcu okresu sprawozdawczego. Największą liczbę zarejestrowanych w końcu grudnia 2016 roku absolwentów posiadała grupa zawodowa *kucharze* – 8 osób.

Analizując **wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów** można zauważyć, że osiągnął on 100% w przypadku grupy zawodowej *stolarze meblowi i pokrewni*. Liczba ta jednak nie informuje nas o trudnościach ze znalezieniem pracy przez absolwentów w tym zawodzie, gdyż wynik oparty jest na przypadku dwóch osób występujących z takim typem wykształcenia. Poruszony wcześniej problem zniekształcenia wyników i braku możliwości na ich podstawie wysuwania wniosków w zakresie analizy rynku edukacyjnego uwydatnił się również w przypadku **wskaźnika frakcji absolwentów wśród bezrobotnych**. Najwyższy wynik - 75% osiągnięty został w przypadku grupy zawodowej *technicy farmaceutyczni*. Z analizy wynika, że na łączną liczbę czterech osób bezrobotnych w tym zawodzie trzema okazali się być tegoroczni absolwenci. Wartość wskaźnika 50% osiągnęły ponadto zawody takie jak: *pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani*,

średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp oraz szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych. W każdym z tych przypadków okazało się, że w SUP zarejestrowanych było po dwóch bezrobotnych zaliczanych do danej grupy zawodowej, z czego jeden był tegorocznym absolwentem. Wobec powyższego trudno wykazać, że wskaźnik informował o trudnościach absolwentów ze znalezieniem pracy w tym zawodzie. Wskaźnik ten byłby bardziej miarodajny w przypadku, gdyby daną grupę zawodów reprezentowały wysokie stany bezrobotnych przypisanych do danego zawodu oraz uwzględniana byłaby ogólna liczba absolwentów danego zawodu w skali powiatu. Należy również zauważyć, że do obu wskaźników zaliczeni zostali absolwenci odbywający staże, z uwagi na fakt, że w trakcie ich odbywania nie są wyłączeni z ewidencji osób bezrobotnych. Biorąc pod uwagę, że zdecydowana większość realizowanych przez SUP staży posiada deklarację zatrudnieniową po ich zakończeniu, można uznać, że absolwenci odbywający staż są już zagospodarowani na rynku pracy. Przy bardzo niskiej ogólnej liczbie absolwentów zarejestrowanych w urzędzie każde zniekształcenie danych ma duży wpływ na właściwą analizę oraz wnioski dotyczące rynku edukacyjnego oraz stopnia ważności poszczególnych kierunków kształcenia.

Tab. 17 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2016 roku.

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów**	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
Asystenci dentyści	23	23	0	0		
Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni			0	1		0,00%
Blacharze			0	11		0,00%
Cieśle i stolarze budowlani			0	3		0,00%
Dietetycy i żywieniowcy			0	6		0,00%
Elektromechanicy i elektrycy	21	21	1	30	4,76%	3,33%
Elektrycy budowlani i pokrewni	1	1	0	3	0,00%	0,00%
Formierze odlewniczy i pokrewni			0	1		0,00%
Fryzjerzy	50	50	3	35	6,00%	8,57%
Hydraulicy i monterzy rurociągów	1	1	0	16	0,00%	0,00%
Introligatorzy i pokrewni			0	2		0,00%

Kaletnicy, rymarze i pokrewni			0	1		0,00%
Kelnerzy	14	14	0	7	0,00%	0,00%
Kierowcy samochodów ciężarowych			0	2		0,00%
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych			0	2		0,00%
Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	15	15	0	1	0,00%	0,00%
Kosmetyczki i pokrewni	52	52	2	13	3,85%	15,38%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy			0	21		0,00%
Kucharze	61	61	8	48	13,11%	16,67%
Lakiernicy	1	1	0	8	0,00%	0,00%
Malarze budowlani i pokrewni			0	15		0,00%
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	1	1	0	1	0,00%	0,00%
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych			0	10		0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych	33	33	3	49	9,09%	6,12%
Mechanicy precyzyjni			0	4		0,00%
Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych			0	1		0,00%
Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków			0	1		0,00%
Murarze i pokrewni	7	7	0	30	0,00%	0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali			0	1		0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych			0	2		0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni			0	5		0,00%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	22	22	2	25	9,09%	8,00%
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji			0	2		0,00%
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	17	17	0	0		

Pomocniczy personel medyczny	31	31	0	5	0,00%	0,00%
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy			0	3		0,00%
Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji			0	3		0,00%
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	14	14	1	2	7,14%	50,00%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	25	25	0	10	0,00%	0,00%
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	6	6	0	0		
Pracownicy obsługi biurowej			0	2		0,00%
Pracownicy ochrony osób i mienia	15	15	0	6	0,00%	0,00%
Pracownicy usług domowych			0	1		0,00%
Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	8	8	0	5	0,00%	0,00%
Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży			0	1		0,00%
Recepcjoniści hotelowi	29	29	0	0		
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfik.	23	23	2	5	8,70%	40,00%
Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych			0	1		0,00%
Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metal.			0	1		0,00%
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani			0	3		0,00%
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej			0	1		0,00%
Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów			0	12		0,00%
Spawacze i pokrewni			0	3		0,00%
Spedytorzy i pokrewni	12	12	0	5	0,00%	0,00%

Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	29	29	2	74	6,90%	2,70%
Stolarze meblowi i pokrewni	2	2	2	14	100,00%	14,29%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	51	51	1	2	1,96%	50,00%
Szklarze			0	1		0,00%
Szwaczki, hafciarki i pokrewni			0	2		0,00%
Tapicerzy i pokrewni			0	1		0,00%
Technicy analityki medycznej			0	1		0,00%
Technicy budownictwa	59	59	0	36	0,00%	0,00%
Technicy elektroniki i pokrewni	16	16	0	2	0,00%	0,00%
Technicy elektrycy			0	2		0,00%
Technicy farmaceutyczni	50	50	3	4	6,00%	75,00%
Technicy fizjoterapii i masażyści	41	41	1	8	2,44%	12,50%
Technicy mechanicy	102	102	2	25	1,96%	8,00%
Technicy medyczni i dentystyczni			0	1		0,00%
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	11	11	1	3	9,09%	33,33%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	4	4	0	7	0,00%	0,00%
Technicy rolnictwa i pokrewni			1	3		33,33%
Technicy technologii chemicznej i pokrewni			0	3		0,00%
Technicy technologii żywności			0	1		0,00%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	21	21	1	6	4,76%	16,67%
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali			0	12		0,00%
Ślusarze i pokrewni	1	1	0	22	0,00%	0,00%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	96	96	0	21	0,00%	0,00%
Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfik.	7	7	0	2	0,00%	0,00%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	40	40	1	2	2,50%	50,00%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

** Wg zawodu wyuczonego.

W celach prognostycznych metodologia zakłada prowadzenie badań uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, by tym samym monitorować proces uzupełniania niedostatków w zawodach deficytowych oraz nadwyżek w przypadku zawodów, na które nie ma popytu. **Zestawienie przyszłorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie praktycznie nie pokrywa się.** Powodem takiej sytuacji jest fakt, że zawody które według przyjętej metodologii zostały zakwalifikowane do poszczególnych grup: deficytu, nadwyżki oraz równowagi w większości nie są zawodami szkolnymi i nie są w nich kształceni uczniowie. Z danych wynika, że w przypadku zawodów deficytowych wystąpi znikome zasilenie rynku pracy absolwentami szkół ponadgimnazjalnych. Na lokalnym rynku pracy w przyszłym roku powinno pojawić się 6 absolwentów z grupy *masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni*.

Tab. 18 Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016r.

Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0
3342	Sekretarze prawni	0
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	6
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0
9334	Układacze towarów na półkach	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0

7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	0
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Zawody zrównoważone

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
4132	Operatorzy wprowadzania danych	0
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	0
7125	Szklarze	0

6. Badanie kwestionariusza przedsiębiorstw

Na potrzeby monitoringu w październiku 2016r. przeprowadzone zostało badanie ankietowe lokalnych pracodawców. Metodologia badań zakłada się, że podobne badanie będą realizowane co roku wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie danego powiatu.

Do szczegółowych celów niniejszego badania zaliczono uzyskanie informacji o:

- dotychczasowych (ujęcie diagnostyczne) oraz planowanych (ujęcie prognostyczne) kierunkach zmian zatrudnienia oraz ich skali w przedsiębiorstwach,
- bieżącej strukturze zatrudnienia przedsiębiorstw, w podziale na wielkie grupy zawodów (zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy),
- planowanej strukturze zatrudnienia, z uwzględnieniem wielkich grup zawodów oraz umiejętności najbardziej pożądanych przez pracodawcę w danym zawodzie/specjalności,
- problemach zgłaszanych przez przedsiębiorstwa w procesie rekrutacji pracowników (w ujęciu zawodów oraz umiejętności najczęściej brakujących kandydatom do pracy),
- roli powiatowych urzędów pracy w kwestii poszukiwania nowych pracowników przez lokalne firmy.

Badaniem objęte zostały podmioty zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Jako operat losowania zastosowana została Baza Jednostek Statystycznych, której podstawą jest rejestr REGON, jednak w odróżnieniu od niego jest ona aktualizowana w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz o informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych. Wielkość próby do badania została wyznaczona w oparciu o poniższy wzór:

$$n = \frac{P(1 - P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}},$$

gdzie:

P – oszacowana proporcja w populacji,

e – dopuszczalny błąd (zaleca się, aby błąd był nie większy niż 10%),

n – wielkość próby,

N – wielkość populacji,

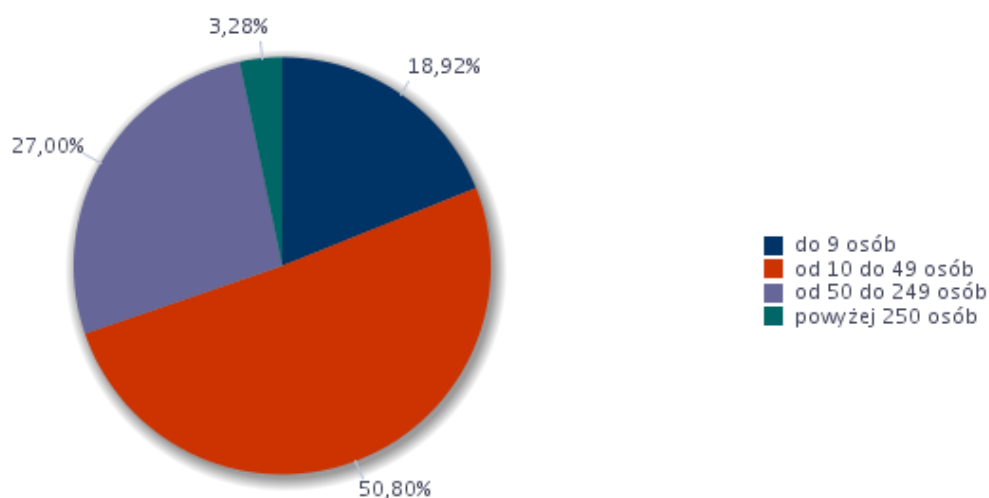
Z – wartość Z wynikająca z przyjętego poziomu ufności (zakłada się przyjęcie 95% poziomu ufności, dla którego wartość Z=1,96).

Zgodnie z założeniami próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej. Określenie minimalnej liczby wywiadów dla poszczególnych klas wielkości przedsiębiorstw, zostało oparte o wskaźniki struktury, wyliczane jako procentowy udział danej klasy wielkości firmy w populacji.

Badanie przeprowadzone zostało przez pośredników pracy z Sądeckiego Urzędu Pracy metodą CATI – wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

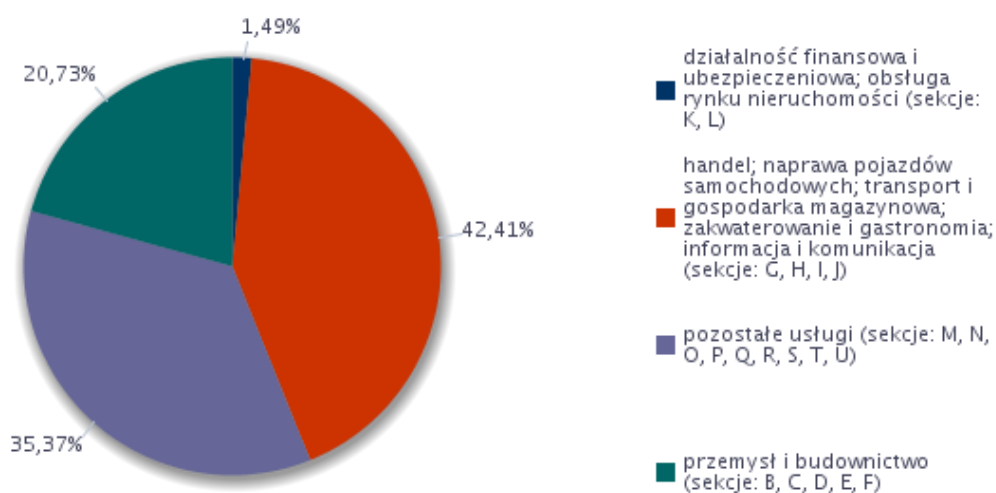
Ostatecznie w badaniu uczestniczyło 91 pracodawców z terenu miasta Nowego Sącza, z których 18,9% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracowników do 9 osób, 50,8% stanowiły małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników, 27% respondentów zaliczało się do grupy średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 osób. Najmniejsza liczba przebadanych firm zaliczała się do grupy dużych przedsiębiorców, czyli zatrudniających ponad 250 pracowników – 3,28% ogółu.

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników.



W zależności od rodzaju prowadzonej działalności najliczniejszą grupę ankietowanych firm stanowili pracodawcy prowadzący działalność handlowo-usługową oraz w zakresie pozostałych usług.

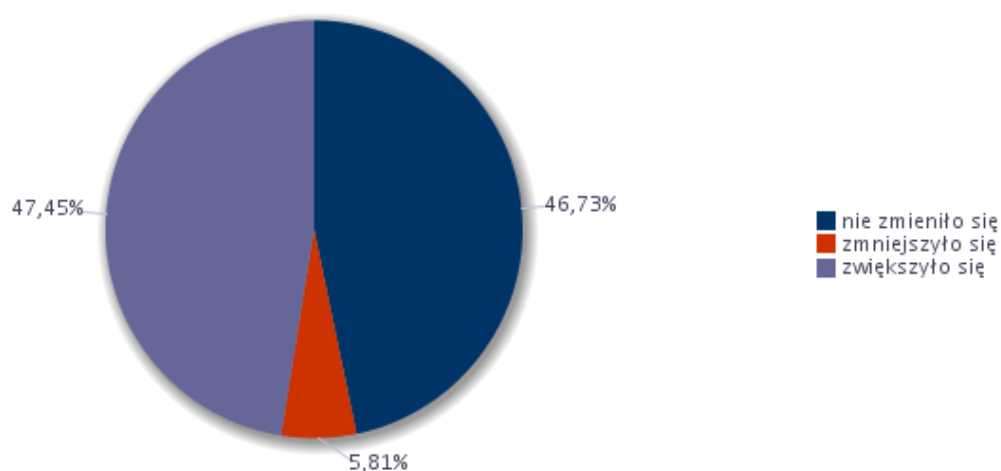
Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.



Z przeprowadzonych badań wynika, że prawie połowa ankietowanych pracodawców (47,45% wskazań) prowadzący działalność w Nowym Sączu w trakcie 2016 roku zwiększyło zatrudnienie. Jest to wzrost o 22% w stosunku do odpowiedzi z badania zeszłorocznego. W tym samym czasie redukcji zatrudnienia dokonało jedynie 5,81% badanych, co oznacza

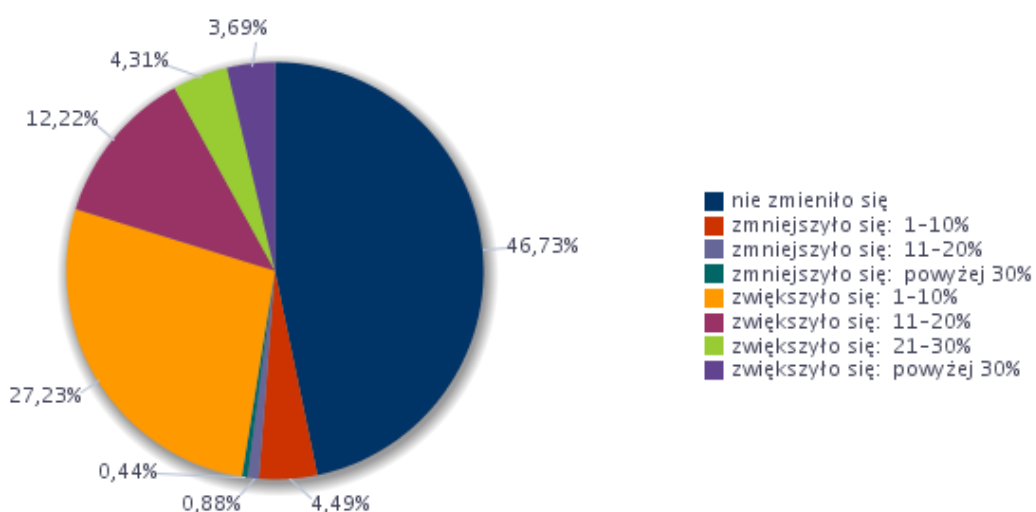
spadek o 7% w stosunku do danych z roku ubiegłego. W analizowanym okresie 46,73% pracodawców nie dokonała zmian w zatrudnieniu. Odpowiedzi te potwierdzają ożywienie na lokalnym rynku pracy.

Rysunek 3. Odsetek przedsiębiorstw dokonujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.



Wśród zatrudniających w ciągu roku firm okazuje się, że przeważały mikroprzedsiębiorstwa.

Rysunek 4. Odsetek przedsiębiorstw dokonujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku cd.



W celu oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy zastosowany został **wskaźnik zatrudnienia netto** (WZ), obliczany jako różnica udziału odpowiedzi pozytywnych

i negatywnych. Wskaźnik przyjmuje wartości od -100 do 100. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość - 100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu zatrudnienia. Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii. **W 2016 roku wśród pracodawców zlokalizowanych na terenie miasta Nowego Sącza wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość 41,64% (w roku ubiegłym wyniósł 13,08%), co oznacza że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia był wyższy o tyle punktów procentowych niż odsetek firm, które zredukowały zatrudnienie.**

Wskaźnik zatrudnienia netto był zróżnicowany w zależności od wielkich grupy zawodów. W żadnej grupie nie osiągnął wartości ujemnych, natomiast największą wartość dodatnią odnotowano dla wielkiej grupy zawodów - *pracownicy przy pracach prostych*.

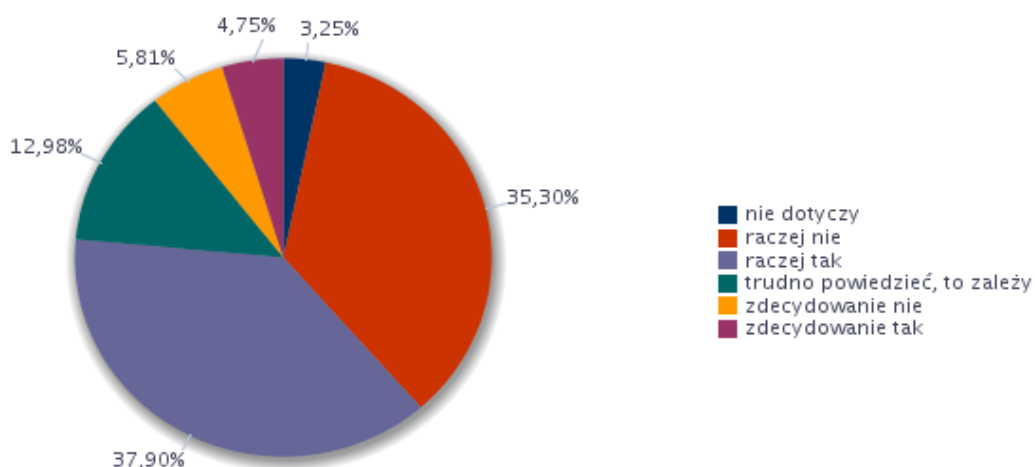
Tab. 19 Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13,85
Pracownicy biurowi	7,19
Pracownicy przy pracach prostych	15,24
Pracownicy usług i sprzedawcy	8,40
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,50
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,40
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	8,50
Siły zbrojne	8,50
Specjaliści	13,85
Technicy i inny średni personel	13,85

Rozwojowa sytuacja na lokalnym rynku pracy miała przełożenie na pojawienie się problemów z pozyskiwaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Problem

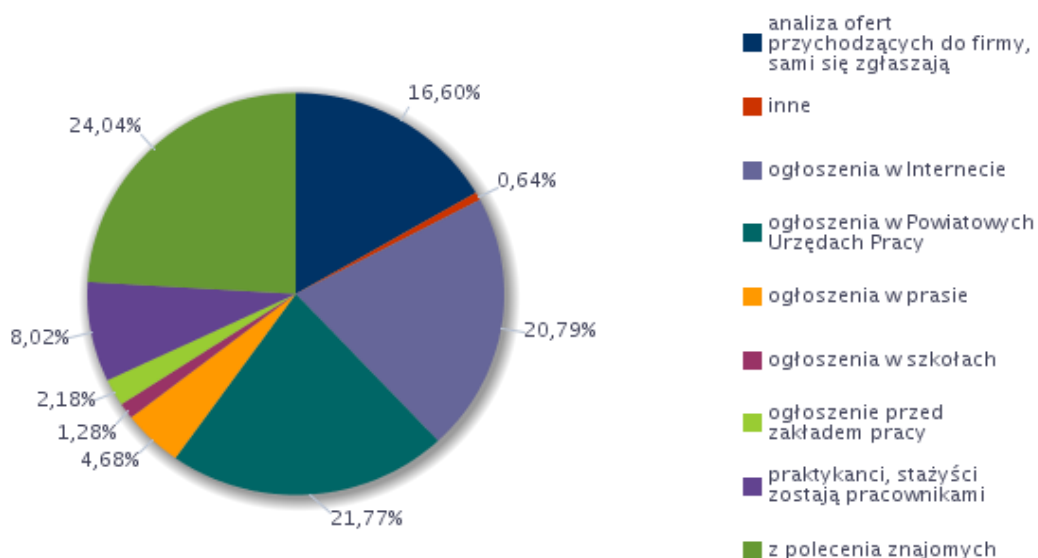
ten dotyczył 42,65% sądeckich pracodawców (suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku.



Pracodawcy jako najpopularniejszy sposób poszukiwania pracowników uznali metodę z tzw. *polecenia* - 24,04 % wskazań. Drugie miejsce w zestawieniu przypadło urzędom pracy. Nieznacznie mniej popularną formą poszukiwania pracowników okazały się być ogłoszenia w internecie. Wartym odnotowania jest marginalizacja ogłoszeń w prasie, które podczas zeszłorocznego badania uzyskały najwięcej wskazań.

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.



Badanie miało również wykazać stopień przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększali zatrudnienie. W świetle całego badania przygotowanie pracowników do pracy na konkretnych stanowiskach zostało ocenione przez pracodawców stosunkowo nisko. Pojawiło się kilka zawodów, w których wystąpiły wyłącznie odpowiedzi, że przygotowanie takie jest na poziomie złym lub bardzo złym. Najniżej ocenione kompetencje pracowników dotyczyły zawodów takich jak: *instruktor sportu, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik biura, mechanik samochodów osobowych, pomoc kuchenna, pozostali monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych, specjalista do spraw sprzedaży, szwaczka ręczna*.

Najlepsze kompetencje w ocenie pracodawców mieli kandydaci poszukujący zatrudnienia w zawodach: *grafik komputerowy multimedialny, inżynier budowy mostów, monter konstrukcji budowlanych, pielęgniarz, programista aplikacji, sekretarka, sprzedawca, technik prac biurowych, wychowawca w jednostkach penitencjarnych*. Padały tu wyłącznie odpowiedzi *dobrze* lub *bardzo dobrze*.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że na sądeckim rynku pracy w 2016 roku najbardziej poszukiwani byli sprzedawcy – 7,24% ogółu zgłaszanych ofert oraz technicy prac biurowych, w tym przypadku należy uwzględnić duży udział realizowanych przez urząd staży.

Tab. 20 Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy w 2016 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca*	7,42%
Technik prac biurowych*	6,29%
Kierowca autobusu	4,86%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	4,86%
Pielęgniarka	4,86%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	4,86%
Projektant grafiki	4,86%
Sekretarka	4,86%
Spawacz	4,86%
Wydawca posiłków / bufetowy	4,86%
Asystent do spraw księgowości	3,14%
Kelner*	3,14%
Specjalista sprzedaży internetowej	3,14%
Stolarz*	3,14%

W IV kwartale 2016 roku dla własnych potrzeb SUP przeprowadził coroczne badanie ankietowe pracodawców współpracujących z urzędem⁴. Spora część zagadnień poddanych badaniu pokrywała się z kwestionariuszem przygotowanym do celów monitoringu zawodów, jednak okazuje się, że wyniki badań w kilku miejscach nieco się różniły.

W świetle badań przeprowadzonych przez SUP mniejsza liczba pracodawców – 32% zgłaszała problemy przy rekrutacji pracowników. Za najpopularniejszy sposób poszukiwania pracowników, respondenci uznali *zgłoszenie oferty do urzędu pracy* - 27%. Odpowiedź dotycząca *sieci kontaktów własnych i polecenia znajomych* uzyskała 15% wskazań. Głównym problemem, w opinii respondentów urzędu, w pozyskiwaniu nowych pracowników okazał się *brak osób na rynku pracy o odpowiednich kwalifikacjach* – 40% odpowiedzi. Najbardziej pożądanymi umiejętnościami decydującymi o zatrudnieniu według badania urzędowego okazały się być *chęci do pracy*.

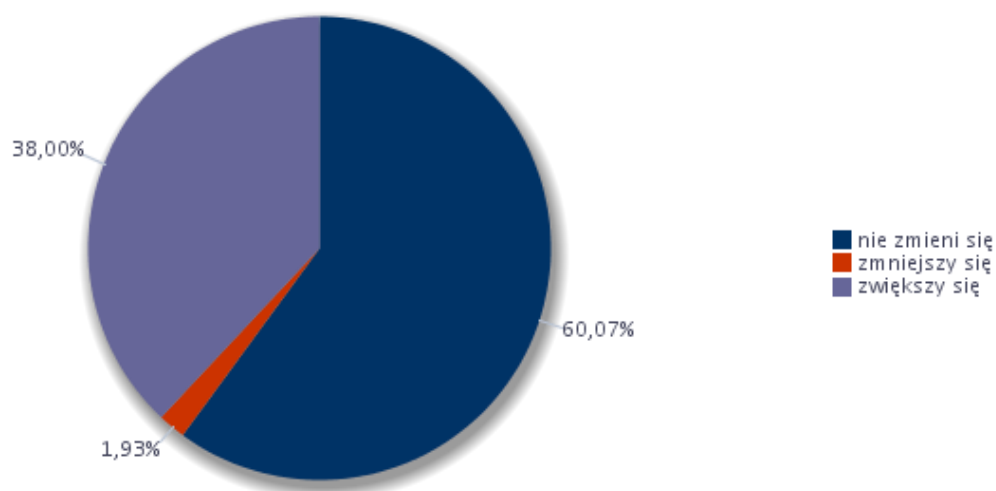
7. Prognozy lokalnego rynku pracy na rok 2017

Badanie kwestionariuszy pracodawców pozwoliło również uzyskać odpowiedzi względem niektórych zagadnień prognostycznych na 2017 rok.

Przyjęcia do pracy, a tym samym wzrost zatrudnienia zadeklarowało 38% pracodawców. W zeszłym roku odsetek ten wyniósł 20,85%, natomiast z badania ankietowego wynika, że zatrudnienie wzrosło u 47,45% pracodawców. Na podkreślenie zasługuje informacja, że firmy sądeckie w roku 2017 praktycznie nie przewidują redukować zatrudnienia. Taką możliwość zakłada niespełna 2% poddanych badaniu. Pozostali pracodawcy (60%) nie zaplanowało zmian w zatrudnieniu. We wspomnianym wyżej badaniu przeprowadzonym na potrzeby urzędu odsetek pracodawców zakładających wzrost zatrudnienia w 2017 roku okazał się jeszcze wyższy i wyniósł 54%.

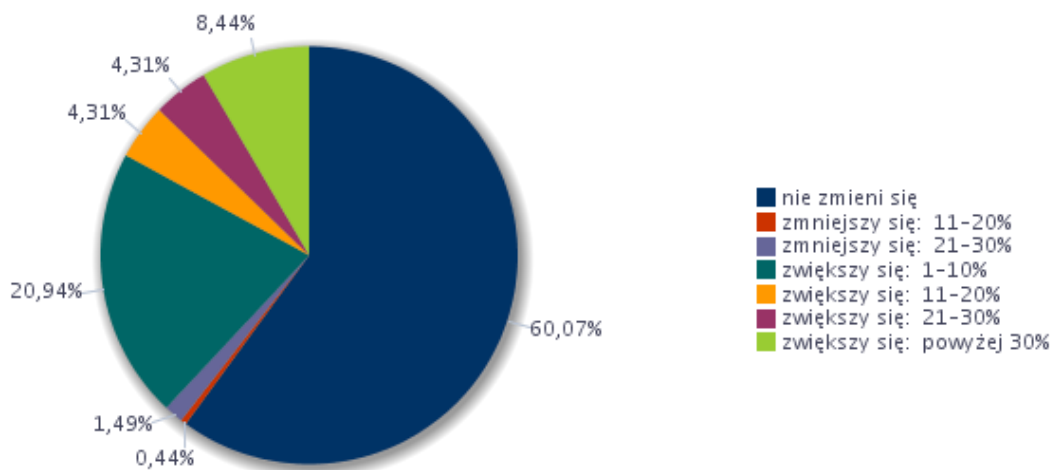
⁴ Badanie Opinii Przedsiębiorców Współpracujących z Sądeckim Urzędem Pracy 2016r. - <http://supnowysacz.praca.gov.pl/badania-opini-przedsiębiorcow>

Rysunek 7. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku.



W przypadku pracodawców deklarujących zatrudnienie przeważała opinia, że przyrost zatrudnienia będzie rzędu ponad 1-10%.

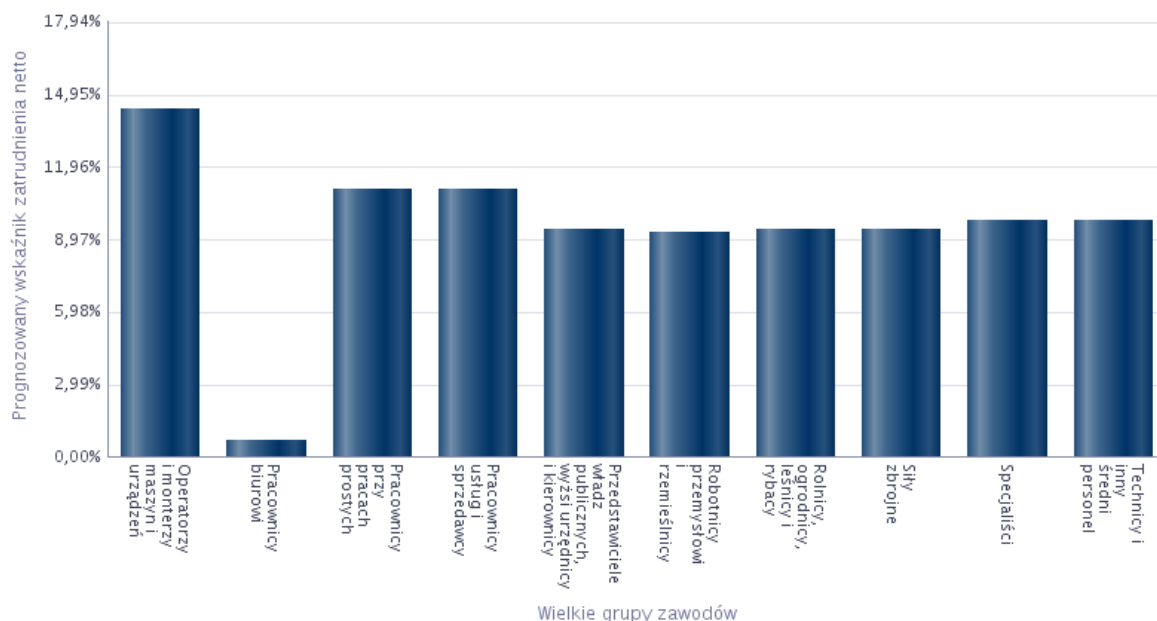
Rysunek 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku cd.



Prognozowany na 2017 roku wskaźnik zatrudnienia netto dla miasta Nowy Sącz osiągnął wartość dodatnią 36,07% i jest o przeszło 16 punktów procentowych wyższy od prognozowanego na 2016 rok. Należy zauważyć, że prognozy dotyczące wskaźnika na rok

2016 wynosiły 19,95%, a w rzeczywistości osiągnął on wartość 41,64. Nie ulega wątpliwości, że prognozy dla lokalnego rynku pracy są z roku na rok coraz bardziej korzystne. Oznacza to ciągły wzrost odsetka pracodawców przewidujących przyjęcia do pracy. Analizując wielkie grupy zawodowe największy wzrost przewidywany jest w zawodach należących do grupy zawodowej *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*.

Rysunek 9. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku.



Największy przewidywany przyrost zatrudnienia w rozbiciu na konkretne zawody przewidywany jest w zawodach takich jak: *sprzedawca, kierowca ciągnika siodłowego, przedstawiciel handlowy, blacharz, cieśla*. Szczegóły w tym zakresie obrazuje tabela zamieszczona poniżej.

Tab. 21. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w 2017 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca	7,27%
Kierowca ciągnika siodłowego	7,04%
Przedstawiciel handlowy	3,22%
Blacharz	2,81%
Cieśla	2,81%
Doradca klienta	2,81%
Instruktor sportu	2,81%
Kelner	2,81%
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	2,81%
Kierowca samochodu ciężarowego	2,81%

Kierowca samochodu dostawczego	2,81%
Lakiernik samochodowy	2,81%
Mechanik samochodów osobowych	2,81%
Murarz	2,81%
Specjalista do spraw sprzedaży	2,81%
Sprzątaczką biurową	2,81%
Szwaczka ręczna	2,81%
Zbrojarz	2,81%
Krawiec*	1,82%
Kucharz*	1,82%
Spawacz	1,82%
Technik prac biurowych*	1,82%

8. Podsumowanie

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych za rok 2016 w mieście Nowym Sączu został przygotowany podobnie jak w roku ubiegłym w oparciu o nową metodologię badań. W świetle uzyskanych danych **12 elementarnych grup zawodów** zweryfikowanych zostało jak **deficytowe** na lokalnym rynku pracy, **dodatkowo 3** (tj. *pracownicy wykonujący dorywcze prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, sekretarze prawni*) uznane zostały jako **maksymalnie deficytowe**. **4 elementarne grupy zawodów** zakwalifikowane zostały jako **nadwyżkowe**, kolejne **3** jako **maksymalnie nadwyżkowe**. Najbardziej nadwyżkowe na lokalnym rynku okazały się następujące grupy zawodów: *pracownicy domowej opieki osobistej, kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy, technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni*. W porównaniu z danymi z roku ubiegłego w zestawieniu pojawiły się w większości nowe zawody. Tylko trzy grupy elementarne zawodów powielają się z zeszłorocznym zestawieniem. Są to: *pracownicy wykonujący dorywcze prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych*. Są to zawody, które drugi rok z rzędu zgodnie z przyjętą metodologią uznawane są na lokalnym rynku jako deficytowe. W przypadku grupy elementarnej *układacze towarów na półkach* nastąpiła zmiana. Zawód ten w zeszłorocznym zestawieniu przypisany był do nadwyżki, obecnie znajduje się w deficycie. Wartym odnotowania jest również fakt, że w zestawieniu brakuje pewnych zawodów, w których deficyty zgłaszają pracodawcy np. poprzez liczbę niezrealizowanych miejsc pracy lub badanie kwestionariuszowe. Spora grupa zawodów, których obecność na lokalnym rynku pracy jest wyraźnie zauważalna wedle przyjętej metodologii uzyskała status nieokreślony i nie została uwzględniana w badaniu.

W 2016 roku obserwowano korzystne zmiany na lokalnym rynku pracy. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2016 roku wynosiła 6,3% i była niższa niż notowana w skali województwa małopolskiego oraz całego kraju. W końcu badanego roku w Sądeckim Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ogółem 2877 osób bezrobotnych, w porównaniu do danych z końca grudnia 2015r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 586.

W 2016 roku wskaźnik zatrudnienia w mieście Nowym Sączu osiągnął wartość 41,64%, co oznacza że odsetek firm notujących zwiększenie zatrudnienia był wyższy o tyle punktów procentowych od odsetka firm, które zatrudnienie zredukowały. Ukazuje

to wzrost liczby pracodawców tworzących nowe miejsca pracy i wedle danych prognostycznych na rok 2017 tendencja ta będzie się utrzymywać.

9. INFORMACJA SYGNALNA za 2016 rok

Rysunek 9. INFORMACJA SYGNALNA za 2016r. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w mieście Nowym Sączu.

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE w Powiat m. Nowy Sącz INFORMACJA SYGNALNA 2016r.		
Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Sekretarze prawni
	zawód deficytowy	Operatorzy maszyn do szycia
		Układacze towarów na półkach
		Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek
		Sekretarze medyczni i pokrewni
		Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni
		Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
		Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
		Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Operatorzy wprowadzania danych
		Szklarze
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Praczkі ręczne i prasowacze
		Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych
		Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
		Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Pracownicy domowej opieki osobistej
		Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy
		Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Jarosław Gliški
Pośrednik Pracy
27.04.2017r.